നമോ തസ്സ ഭഗവതോ അരഹതോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ

ലോകനീതി

൧. പണ്ഡിതകണ്ഡോ

൧. ലോകനീതിം പവക്ഖാമി,
നാനാസത്ഥസമുദ്ധടം;
മാഗധേനേവ സങ്ഖേപം,
വന്ദിത്വാ രതനത്തയം.

൨. നീതിലോകേ പുരിസസ്സ സാരോ,
മാതാ പിതാ ആചരിയോച മിത്തോ;
തസ്മാ ഹി നീതിം പുരിസോ വിജഞ്ഞാ,
ഞാണീ മഹാ ഹോതി ബഹുസ്സുതോച.

൩. അലസസ്സ കുതോ സിപ്പം,
അസിപ്പസ്സ കുതോ ധനം;
അധനസ്സ കുതോ മിത്തം,
അമിത്തസ്സ കുതോ സുഖം;
അസുഖസ്സ കുതോ പുഞ്ഞം,
അപുഞ്ഞസ്സ കുതോ വരം.

൪. സിപ്പാ സമം ധനം നത്ഥി,
സിപ്പം ചോരാ നഗണ്ഹരേ;
ഇധ ലോകേ സിപ്പം മിത്തം,
പരലോകേ സുഖാവഹം.

൫. അപ്പകം നാതിമഞ്ഞേയ്യ,
ചിത്തേ സുതം നിധാപയേ;
വമ്മികോദകബിന്ദൂവ,
ചിരേന പരിപൂരതി.

൬. ഖുദ്ദോതി നാതിമഞ്ഞേയ്യ,
വിജ്ജം വാ സിപ്പമേവ വാ;
ഏകമ്പി പരിയോദാതം,
ജീവിതകപ്പകാരണം.

൭. സേലേ സേലേ ന മാണികം,
ഗജേ ഗജേ ന മുത്തികം;
വനേ വനേ ന ചന്ദനം,
ഠാനേ ഠാനേ ന പണ്ഡിതം.

൮. പണ്ഡിതോ സുതസമ്പന്നോ,
യത്ഥ അത്ഥീതി ചേ സുതോ;
മഹുസ്സാഹേന തം ഠാനം,
ഗന്തബ്ബംവ സുതേസിനാ.

൯. സിനേ സിപ്പം സിനേ ധനം,
സിനേ പബ്ബതമാരുഹം;
സിനേ കാമസ്സ കോധസ്സ,
ഇമേ പഞ്ച സിനേ സിനേ.

൧൦. സുതി സമ്മുതി സങ്ഖ്യാച,
യോഗാ നീതി വിസേസകാ;
ഗന്ധബ്ബാ ഗണികാ ചേവ,
ധനു ബേദാ ച പൂരണാ.

൧൧. തികിച്ഛാ ഇതിഹാസാ ച,
ജോതി മായാ ച ഛന്ദതി;
കേതു മന്താ ച സദ്ദാ ച,
സിപ്പാട്ഠാരസകാ ഇമേ.

൧൨. അപുട്ഠോ പണ്ഡിതോ ഭേരീ,
പജ്ജുന്നോ മേ ഹോതി പുച്ഛിതോ;
ബാലോ പുട്ഠോ അപുട്ഠോപി,
ബഹുമ്പി ഭണതേ സദാ.

൧൩. പോത്ഥകേസു ച യം സിപ്പം,
പരഹത്ഥേസു യം ധനം;
യഥാകിച്ചേ സമുപ്പന്നേ,
ന തം സിപ്പം ന തം ധനം.

൧൪. ജലപ്പമാണം കുമുദ്ദനാലം,
കുലപ്പമാണം വിനയോ പമാണം;
ബ്യത്തിപ്പമാണം കഥിതവാക്യം,
പഥവിയാ പമാണം തിണ മിലാതം.

൧൫. അപ്പസ്സുതോ സുതം അപ്പം,
ബഹും മഞ്ഞതി മാനവാ;
സിന്ധൂദകം അപസ്സന്തോ,
കൂപേ തോയംവ മണ്ഡുകോ.

൧൬. പഥമം പരാജയേ സിപ്പം,
ദുതിയം പരാജയേ ധനം;
തതിയം പരാജയേ ധമ്മം,
ചതുത്ഥം കിം കരിസ്സതി.

൧൭. ബ്യത്ത പുത്ര കിമലസോ,
അബ്യത്തോ ഭാരഹാരകോ;
ബ്യത്തകോ പൂജിതോ ലോകേ,
ബ്യത്ത പുത്ര ദിനേ ദിനേ.

൧൮. മാതാ വേരീ പിതാ സത്രു,
കേന ബാലേ ന സിക്ഖിതാ;
സഭാമജ്ഝേ ന സോഭന്തി,
ഹംസമജ്ഝേ ബകോയഥാ.

൧൯. കണ്ടകം ഗിരി കോ തിക്ഖതി,
കോ അഞ്ജനം മിഗക്ഖികം;
ഉപ്പഥം പല്ലലേ കോ സുഗന്ധം,
കുല-പുത്തേ-രൂപോ കോ പവത്തതി;
സാമം-ഭാവോ.

൨൦. ന രസം അകോതമ്ബുലം,
അധനസ്സ, ലങ്കതമ്പി;
അലോനകന്തു ബ്യഞ്ജനം,
ബ്യാകരണം അസിപ്പസ്സ.

൨൧. സുസ്സുസാ സുതസമ്പന്നോ,
സുതാപഞ്ഞായ പവഡ്ഢതി;
പഞ്ഞായ അത്ഥം ജാനാതി,
ഞാതോ അത്ഥോ സുഖാവഹോ.

൨൨. ഭോജനം മേഥുനം നിദ്ദാ,
ഗോണേ പോസേപി വിജ്ജതി;
വിജ്ജാ വിസേസോ പോസസ്സ,
തം ഹീനോ ഗോസമോ ഭവേ.

൨൩. നത്ഥി വിജ്ജാസമംമിത്തം,
നച ബ്യാധിസമോ രിപു;
നച അത്തസമം പേമം,
നച കമ്മസമം ബലം.

൨൪. ഹംസോ മജ്ഝേ ന കാകാനം,
സീഹോ ഗുന്നം ന സോഭതേ;
ഗദ്രഭമജ്ഝേ തുരങ്ഗോ,
ബാലമജ്ഝേ ച പണ്ഡിതോ.

൨൫. യാവജീവമ്പി ചേ ബാലോ,
പണ്ഡിതം പയിരുപാസതി;
ന സോ ധമ്മം വിജാനാതി,
ദബ്ബി സൂപരസം യഥാ.

൨൬. മുഹുത്തമപി ചേ വിഞ്ഞൂ,
പണ്ഡിതം പയിരുപാസതി;
ഖിപ്പം ധമ്മം വിജാനാതി,
ജിവ്ഹാ സൂപരസം യഥാ.

൨൭. വിനാ സത്ഥം ന ഗച്ഛേയ്യ,
സൂരോ സങ്ഗാമഭൂമിയം;
പണ്ഡിതാദ്ധഗൂ വാണിജോ,
വിദേസഗമനോ തഥാ.

൨൮. ധനനാസം മനോതാപം,
ഘരേ ദുച്ചരിതാനി ച;
വഞ്ചനഞ്ച അവമാനം,

പണ്ഡിതോ ന പകാസയേ.

൨൯. അത്താനുരൂപകം വാക്യം,
സഭാവരൂപകം പിയം;
അത്താനുരൂപകം കോധം,
യോ ജാനാതി സ പണ്ഡിതോ.

൩൦. അ-ധനസ്സ രസം ഖാദാ,
അ-ബലസ്സ ഹഥാ നരാ;
അ-പഞ്ഞസ്സ വാക്യ-കഥാ,
ഉമ്മത്തക-സമാ ഇമേ.

൩൧. അനവ്ഹായം ഗമയന്തോ,
അ-പുച്ഛാ ബഹു-ഭാസകോ;
അത്ത-ഗുണം പകാസേന്തോ,
തി-വിധം ഹീന-ലക്ഖണം.

൩൨. അപ്പ-രൂപോ ബഹും ഭാസോ,
അപ്പ-പഞ്ഞോ പകാസിതോ;
അപ്പ-പൂരോ ഘടോ ഖോഭേ,
അപ്പ-ഖീരാ ഗാവീ ചഥേ.

൩൩. മണ്ഡൂകേപി ഉക്രേ സീഹേ,
കാകഗ്ഗഹേ പിയേ പിയേ;
അ-പണ്ഡീപി പണ്ഡീ ഹുത്വാ,
ധീരാ പുച്ഛേ വയേ വയേ.

൩൪. മണ്ഡൂകേപി ഉക്രേ സീഹേ,
സൂകരേപി ഉഹേ ദീപേ;
ബിളാരേ സദിസേ ബ്യഗ്ഘേ,
സബ്ബ ധീരേ സിപ്പ-സമേ.

൩൫. ന തിത്തി രാജാ ധനമ്ഹി,
പണ്ഡിതോപി സു-ഭാസിതേ;
ചക്ഖുംപി പിയ-ദസ്സനേ,
ജലേ സാഗരോ ന തിത്തി.

൩൬. രൂപ-യോബ്ബന-സമ്പന്നാ,
വിസാഥ-കുഥ-സമ്ഭവാ;
വിജ്ജാ-ഹീനാ ന സോഭന്തി,
നിഗന്ധാ ഇവ കിംസുകാ.

൩൭. ഹീനേ പുത്തോ രാജാമച്ചോ,
ബാല-പുത്തോ ച പണ്ഡിതോ;
അ-ധനസ്സ ധനം ബഹു,
പുരിസാനം ന മഞ്ഞഥ.

൩൮. യോ സിപ്പ-ലോഭേന,
ബഹും ഗണ്ഹാതി തം സിപ്പം;

മൂഗോവ സുപിനം പസ്സം,
കഥേതുമ്പി ന ഉസ്സഹേ.

൩൯. ഭിജ്ജേതും കുമ്ഭകാരോ,
സോഭേതും കുമ്ഭ ഘട്ടതി;
ന ഖിപിതും അപായേസു,
സിസ്സാനം വുഡ്ഢി-കാരണാ.

൪൦. തഗ്ഗരഞ്ച പലാസേന,
യോ നരോ ഉപനയ്ഹതി;
പത്താപി സുരഭി വായന്തി,
ഏവം ധീരൂപസേവനാ.

പണ്ഡിതകണ്ഡോ നിട്ഠിതോ.

സുജനകണ്ഡോ

൪൧. സബ്ഭിരേവ സമാസേഥ,
സബ്ഭി കുബ്ബേഥ സന്ഥവം;
സതം സദ്ധമ്മമഞ്ഞായ,
സേയ്യോ ഹോതി ന പാപിയോ.

൪൨. ചജ ദുജ്ജന സംസഗ്ഗം,
ഭജ സാധു സമാഗമം;
കര പുഞ്ഞമഹോരത്തിം,
സര നിച്ചമനിച്ചതം.

൪൩. യഥാ ഉദുമ്ബരപക്കാ,
ബഹിരത്തകമേവച;
അന്തോ കിമീഹി സമ്പുണ്ണാ,
ഏവം ദുജ്ജനഹദ്ദയാ.

൪൪. യഥാപി പനസാപക്കാ,
ബഹി കണ്ഡകമേവ ച;
അന്തോ അമതസമ്പന്നാ,
ഏവം സുജനഹദയാ.

൪൫. സുക്ഖോപി ചന്ദനതരു ന ജഹാതി ഗന്ധം,
നാഗോ ഗതോ നരമുഖേ ന ജഹാതി ലീളം;
യന്താഗതോ മധുരസം ന ജഹാതി ഉച്ഛു,
ദുക്ഖോപി പണ്ഡിതജനോ ന ജഹാതി ധമ്മം.

൪൬. സീഹോ നാമ ജിഘച്ഛാപി,
പണ്ണാദീനി ന ഖാദതി;
സീഹോ നാമ കിസോചാപി,
നാഗമംസം ന ഖാദതി.

൪൭. കുല-ജാതോ കുല-പുത്തോ,
കുല-വംസ-സുരക്ഖതോ;
അത്തനാ ദുക്ഖ-പത്തോപി,
ഹീന-കമ്മം ന കാരയേ.

൪൮. ചന്ദനം സീതലം ലോകേ,
തതോ ചന്ദംവ സീതലം;
ചന്ദ-ചന്ദനസീതമ്ഹാ,
സാധു വാക്യം സുഭാസിതം.

൪൯. ഉദേയ്യ ഭാണു പച്ഛിമേ,
മേരുരാജാ നമേയ്യപി;
സീതലാ നരകഗ്ഗിപി,
പബ്ബതഗ്ഗേ ച ഉപ്പലം.
വികസേ ന വിപരീതം,
സാധുവായ്യം കുദാചനം.

൫൦. സുഖാ രുക്ഖസ്സ ഛായാവ,
തതോ ഞാതി മാതാ പിതു;
തതോ ആചരിയോ രഞ്ഞോ,
തതോ ബുദ്ധസ്സനേകധാ.

൫൧. ഭമരാ പുപ്ഫമിച്ഛന്തി,
ഗുണമിച്ഛന്തി സുജനാ;
മക്ഖികാ പൂതിമിച്ഛന്തി,
ദോസമിച്ഛന്തി ദുജ്ജനാ.

൫൨. മാതാഹീനസ്സ ദുബ്ഭാസാ,
പിതാഹീനസ്സ ദുക്രിയാ;
ഉഭോ മാതാ പിതാ ഹീനാ,
ദുബ്ഭസാച ദുകീരിയാ.

൫൩. മാതാ സേട്ഠസ്സ സുഭാസാ,
പിതാ സേട്ഠസ്സ സുക്രിയാ;
ഉഭോ മാതാ പിതാ സേട്ഠാ,
സുഭാസാച സുകീരിയാ.

൫൪. സങ്ഗാമേ സൂര-മിച്ഛന്തി,
മന്തീസു അകൂതൂഹലം;
പിയഞ്ച അന്നപാനേസു,
അത്ഥേ ജാതേ ച പണ്ഡിതം.

൫൫. സുനഖോ സുനഖം ദിസ്വാ,
ദന്തം ദസ്സേതി ഹിംസിതും;
ദുജ്ജനോ സുജനം ദിസ്വാ,
രോസയം ഹിംസമിച്ഛതി.

൫൬. മാ ച വേഗേന കിച്ചാനി,
കരോസി കാരാപേസി വാ;
സഹസാ കാരിതം കമ്മം,
മന്ദോ പച്ഛാനുതപ്പതി.

൫൭. കോധം വിഹിത്വാ ന കദാചിനസോചേ,
മക്ഖപ്പഹാനം ഇസയോ അവണ്ണയും;
സബ്ബേസ ഫാരുസ-വചം ഖമേഥ,
ഏതം ഖന്തിം ഉത്തമമാഹു സന്തോ.

൫൮. ദുക്ഖോ നിവാസോ സമ്ബാധേ,
ഠാനേ അസുചിസങ്കതേ;
തതോ അരിമ്ഹി അപ്പിയേ,
തതോപി അകതഞ്ഞുനാ.

൫൯. ഓവാദേയ്യാനുസാസേയ്യ,
ഗാപകാ ച നിവാരയേ;
സതഞ്ഹി സോ പിയോ ഹോതി,
അസതം ഹോതി അപ്പിയോ.

൯൦. ഉത്തമത്തനിവാതേന,
സൂരം ഭേദേന നിജ്ജയേ;
നീചം അപ്പക ദാനേന,
വീരിയേന സമം ജയേ.

൯൧. ന വിസം വിസമിച്ചാഹു,
ധനം സങ്ഘസ്സ ഉച്ചതേ;
വിസം ഏകംവ ഹനതി,
സബ്ബം സങ്ഘസ്സ സന്തകം.

൯൨. ജവനേ ഭദ്രം ജാനന്തി,
ബലിദ്ദഞ്ച വാഹേനാ;
ദുഹേന ധേനും ജാനന്തി,
ഭാസമാനേന പണ്ഡിതം.

൯൩. ധനമപ്പമ്പി സാധൂനം,
കൂപേ വാരിവ നിസ്സയോ;
ബഹും അപി അസാധൂനം,
നച വാരീവ അണ്ണവേ.

൯൪. നജ്ജോ പിവന്തി നോ ആപം,
രുക്ഖാ ഖാദന്തി നോ ഫലം;
വസ്സന്തി ക്വചി നോ മേഘാ,
പരത്ഥായ സതം ധനം.

൯൫. അപത്ഥേയ്യം ന പത്ഥേയ്യ,
അ ചിന്തേയ്യം ന ചിന്തയേ;
ധമ്മമേവ സുചിന്തേയ്യ,
കാലം മോഘം ന അച്ചയേ.

൯൬. അചിന്തിതമ്പി ഭവതി,
ചിന്തിതമ്പി വിനസ്സതി;
ന ഹി ചിന്താമയാ ഭോഗാ,
ഇത്ഥിയാ പുരിസസ്സവാ.

൯൭. അസന്തസ്സ പിയോ ഹോതി,
സന്തേ ന കുരുതേ പിയം;
അസതം ധമ്മം രോചേതി,
തം പരാഭവതോ മുഖം.

സുജനകണ്ഡോ നിട്ഠിതോ.

൪. ബാലദുജ്ജനകണ്ഡോ

൬൮. അതിപ്പിയോ ന കാതബ്ബോ,
ഖലോ കോതൂഹലം കരോ;
സിരസാ വഹ്യമാനോപി,
അഡ്ഢപൂരോ ഘടോ യഥാ.

൬൯. സപ്പോ ദുട്ഠോ ഖലോ ദുട്ഠോ,
സപ്പോ ദുട്ഠതരോ ഖലോ;
മന്തോസധേഹി സോ സപ്പോ,
ഖലോ കേനുപസമ്മതി.

൭൦. യോ ബാലോ മഞ്ഞതി ബാല്യം,
പണ്ഡിതോ വാപി തേന സോ;
ബാലോവ പണ്ഡിതമാനീ,
സോ വേ ബാലോതി വുച്ചതി.

൭൧. മധുംവ മഞ്ഞതീ ബാലോ,
യാവ പാപം ന പച്ചതി;
യദാച പച്ചതീ പാപം,
അഥ ദുക്ഖം നിഗച്ഛതി.

൭൨. ന സാധു ബലവാ ബാലോ,
സഹസാ വിന്ദതേ ധനം;
കായസ്സ ഭേദാ ദുപ്പഞ്ഞോ,
നിരയം സോപപജ്ജതി.

൭൩. ഘരേ ദുട്ഠോ ച മൂസീകോ ച,
വനേ ദുട്ഠോ ച വാനരോ;
സകുണേ ച ദുട്ഠോ കാകോ,
നരേ ദുട്ഠോച ബ്രാഹ്മണോ.

൭൪. ദീഘാ ജാഗരതോ രത്തി,
ദീഘം സന്തസ്സ യോജനം;
ദീഘോ ബാലാന സംസാരോ,
സദ്ധമ്മം അ-വിജാനതം.

൭൫. തില മത്തം പരേസംവ,
അപ്പ ദോസഞ്ച പസ്സതി;
നാളികേരമ്പി സദോസം,
ഖല-ജാതോ ന പസ്സതി.

൭൬. നത്തദോസം പരേ ജഞ്ഞാ,
ജഞ്ഞാ ദോസം പരസ്സതു;
ഗുയ്ഹേ കുമ്മോ അങ്ഗാനി,
പര ദോസഞ്ച ലക്ഖയേ.

൭൭. പണ്ഡിതസ്സ പസംസായ,

ദണ്ഡോ ബാലേന ദീയതേ;
പണ്ഡിതോ പണ്ഡിതേനേവ,
വണ്ണിതോവ സുവണ്ണിതോ.

൭൨. ലുദ്ധം അത്ഥേന ഗണ്ഹേയ്യ,
ഥദ്ധം അഞ്ജലി കമ്മുനാ;
ഛന്ദാനുവത്തിയാ മൂള്ഹം,
യഥാഭൂതേന പണ്ഡിതം.

ബാലദുജ്ജനകണ്ഡോ നിട്ഠിതോ.

൪. മിത്തകണ്ഡോ

൩൯. ഹിതകാരോ പരോ ബന്ധു,
ബന്ധൂപി അഹിതോ പരോ;
അ ഹിതോ ദേഹജോ ബ്യാധി,
ഹിതം അരഞ്ഞമോസധം.

൪൦. പരോക്ഖേ ഗുണ-ഹന്താരം,
പച്ചക്ഖേ പിയവാദിനം;
വജ്ജേയ്യ താദിസം മിത്തം,
വിസകുമ്ഭേ യഥാ മധും.

൪൧. ധനഹീനേ ചജേ മിത്തോ,
പുത്തദാരാ സഹോദരാ;
ധനവന്തംവ സേവന്തി,
ധനം ലോകേ മഹാ സഖാ.

൪൨. ജാനേയ്യ പേസേന ഭച്ചം,
ബന്ധും വാപി ഭയാഗതേ;
അപ്പകാസു തഥാ മിത്തം,
ദാരഞ്ച വിഭവക്ഖയേ.

൪൩. സോ ബന്ധു യോ ഹിതേ യുത്തോ,
പിതരോ ഹോന്തി പോസകോ;
തം മിത്തം യത്ഥ വിസ്സാസോ,
സാ ഭരിയാ ച യസ്സ നിബ്ബുതി.

൪൪. ന വിസ്സസേ അ-വിസ്സത്തം,
മിത്തഞ്ചാപി ന വിസ്സസേ;
കദാചി കുപിതോ മിതോ,
സബ്ബം ദോസം പകാസയേ.

൪൫. സകിം ദുട്ഠഞ്ച യോ മിത്തം,
പുന സന്ധിതുമിച്ഛതി;
സോ മച്ചും ഉപഗണ്ഹാതി,
ഗബ്ഭമസ്സതരീ യഥാ.

൪൬. വഹേ അ-മിത്തം ഖന്ധേന,
യാവ കാലോ അനാഗതോ;
തമേവ ആഗതേ കാലേ,
സേലേ ഭിന്ദേ ഘടം ഇവ.

൪൭. ഇണസേസോ അഗ്ഗിസേസോ,
സത്രുസേസോ തഥേവ ച;
പുനപ്പുനം വിവഡ്ഢന്തി,
തസ്മാ സേസം ന കാരയേ.

൪൮. പദുമംവ മുഖം യസ്സ,

വാചാ ചന്ദന സീതലാ;
താദിസം നോപസേവേയ്യ,
ഹദയേതു ഹലാഹലം.

൯൯. ന സേവേ ഫരുസം സാമിം,
നച സേവേയ്യ മച്ഛരിം;
തതോ അപഗ്ഗണ്ഹം സാമിം,
നേവ നിഗ്ഗഹിതം തതോ.

൱൦. സിങ്ഗീ പഞ്ഞാസ ഹത്ഥേന,
വജ്ജേ സതേന വാജിനം;
ഹത്ഥിം ദന്തിം സഹസ്സേന,
ദേസ ചാഗേന ദുജ്ജനം.

൱൧. കുദേസഞ്ച കുമിത്തഞ്ച,
കുകുലഞ്ച കുബന്ധവം;
കുദാരഞ്ച കുദാസഞ്ച,
ദൂരതോ പരിവജ്ജയേ.

൱൨. രോഗാതുരേ ച ദുബ്ഭിക്ഖേ,
ബ്യസനേ സത്തു വിഗ്ഗഹേ;
രാജദ്വാരേ സുസാനേ ച,
യേ തിട്ഠന്തി സുമിത്തകാ.

൱൩. സീതവാചോ ബഹുമിത്തോ,
ഫരുസോ അപ്പമിത്തകോ;
ഉപമം എത്ഥ ഞാതബ്ബാ,
ചന്ദ-സൂരിയ-രാജൂനം.

മിത്തകണ്ഡോ നിട്ഠിതോ.

൫. ഇത്ഥികണ്ഡോ

൯൪. കോകിലാനം സദ്ദം രൂപം,
നാരീരൂപം പതിബ്ബതാ;
വിജ്ജാ രൂപം അ-രൂപാനം,
ഖമാ രൂപം തപസ്സിനം.

൯൫. ഇത്ഥീനഞ്ച ധനം രൂപം,
പുരിസാനം വിജ്ജാ ധനം;
ഭിക്ഖൂനഞ്ച ധനം സീലം,
രാജാനഞ്ച ധനം ബലം.

൯൬. തപസ്സിനോ കിസാ സോഭാ,
ഥൂലാ സോഭാ ചതുപ്പദാ;
പുരിസാ വിജ്ജവാ സോഭാ,
ഇത്ഥീ സോഭാസ സാമികാ.

൯൭. പഞ്ച രത്യാ സുഗന്ധബ്ബാ,
സത്ത രത്യാ ധനുഗ്ഗഹാ;
ഏക മാസാ സുഭരിയാ,
അഡ്ഢ മാസാ സിസ്സാ മലാ.

൯൮. ഹിം രമതി പങ,
ഹങ രമതി പോക.
ഥീ രമതി പു,
ഖു രമതി ധം.

൯൯. ജിണ്ണമന്നം പസംസേയ്യ,
ദാരഞ്ച ഗതയോബ്ബനം;
രണാ പുനാഗതാ സൂരം,
സസ്സഞ്ച ഗേഹമാഗതം.

൧൦൦. ദ്വത്തി-പതികാ നാരീ ച,
ഭിക്ഖു ദ്വത്തി-വിഹാരികോ;
ദ്വത്തി-പാസ-മുത്തോ പക്ഖീ,
കത-മായാ ബഹൂഥരം.

൧൦൧. ദുജ്ജനം പഹാരാദമേ,
മിത്തം ദമേ അ-ഭാണികാ;
ഇത്ഥിഞ്ച ബ്യസനാ ദമേ,
രാഗിനം അപ്പ ഭോജനാ.

൧൦൨. ന രത്തി വിനാ ചന്ദിമാ,
വീചിം വിനാ ച അണ്ണവോ;
ഹംസം വിനാ പോക്ഖരണീ,
പതിം കഞ്ഞാച സോഭതേ.

൧൦൩. പതിനാ ജനിതോ ഭോഗോ,

ഇത്ഥിയാവ സംഗോപ്പിതോ;
പുരിസോവ ഹി പധാനോ,
ഇത്ഥീ സുത്തംവ സൂചിയാ.

൧൦൪. സബ്ബാനദീ വങ്കനദീ,
സബ്ബേ കട്ഠമയാ വനാ;
സബ്ബിത്ഥിയോ കരേ പാപം,
ലഭമാനേ നിവാതകേ.

൧൦൫. വിവാദസീലിം ഉസൂയഭാണിനിം,
സമ്പസ്സതണ്ഹിം ബഹുപാകഭുത്തിനിം;
അഗ്ഗന്തഭുത്തിം പരഗേഹവാസിനിം,
നാരിം ചജേ പുത്തസതമ്പി പൂമാ.

൧൦൬. ഭുത്തേസു മണ്ഡേസു ജനീവ കന്തിനീ,
ഗുയ്ഹേച ഠാനേ ഭഗിനീവ ഹിരിണീ;
കമ്മേസു പത്തേസു കരോതി ദാസീവ,
ഭയേസു മന്തീ സയനേസു രാമയേ;
രൂപീസു സിക്ഖീ കുപനേസു ഖന്തിനീ,
സാ നാരീ സേട്ഠാതി വദന്തി പണ്ഡിതാ;
കായസ്സ ഭേദാച ദിവേഭവേയ്യ സാ.

൧൦൭. സാമാ മിഗക്ഖീ തനുമജ്ഝഗത്താ,
സൂരൂ സുകേസീ സമദന്തപന്തീ;
ഗമ്ഭീരനാഭീ യുവതീ സുസീലീ,
ഹീനേ കുലേ ജാതാപി വിവാഹ്യാ.

൧൦൮. സുരദംരതു-കാലാനം,
ഭരിയാനം രൂപവതീ;
ജേട്ഠോ പധാനം പുത്താനം,
ദിസാനം ഉത്തരാദിസാ.

൧൦൯. യാ ഇച്ഛേ പുരിസോ ഹോതും,
ജാതി ജാതി പുനപ്പുനം;
സാമികം അപചായേയ്യ,
ഇന്ദംവ പാരിചാരികാ.

൧൧൦. യോ ഇച്ഛേ പുരിസോ ഹോതും,
ജാതി ജാതി പുനപ്പുനം;
പരദാനം വിവജ്ജേയ്യ,
ധോതപാദോവ കദ്ദമം.

൧൧൧. അതിക്കന്ത വയോ പോസോ,
ആനേതി തിമ്ബരുത്തനിം;
തസ്സാ ഇസ്സാ അസദ്ധാതി,
തം പരാഭവതോ മുഖം.

ഇത്ഥികണ്ഡോ നിട്ഠിതോ.

൩. രാജകണ്ഡോ

൧൧൨. ഏകയാമം സയേ രാജാ,
ദ്വിയാമഞ്ഞേവ പണ്ഡിതോ;
ഘരാവാസോ തിയാമംവ,
ചതുയാമം തു യാചകോ.

൧൧൩. ധനവാ സുതവാ രാജാ,
നദീ വേജ്ജോ ചിമേപഞ്ച;
യത്ഥ ദേസേ ന വിജ്ജന്തി,
ന തത്ഥ ദിവസം വസേ.

൧൧൪. യസ്മിം പദേസേ ന മാനോ,
ന പേമം നച ബന്ധവാ;
നച വിജ്ജാഗമോ കോചി,
ന തത്ഥ ദിവസം വസേ.

൧൧൫. അപുത്തകം ഘരം സുഞ്ഞം,
രട്ഠം സുഞ്ഞം അരാജകം;
അ സിപ്പസ്സ മുഖം സുഞ്ഞം,
സബ്ബ സുഞ്ഞം ദലിദ്ദകാ.

൧൧൬. ധനമിച്ഛേയ്യ വാണിജ്ജോ,
വിജ്ജമിച്ഛേ ഭജേസുതം;
പുത്തമിച്ഛേ തരുണിത്ഥിം,
രാജാമച്ചം വസം ഗമേ.

൧൧൭. നട്ഠോയതി അസന്തുട്ഠോ,
സന്തുട്ഠോ ച മഹീപതി;
ലജ്ജാ ച ഗണികാ നട്ഠാ,
നില്ലജ്ജാ കുലധീതികാ.

൧൧൮. പക്ഖീനം ബലമാകാസോ,
മച്ഛാനമുദകം ബലം;
ദുബ്ബലസ്സ ബലം രാജാ,
കുമാരാനം രുദം ബലം.

൧൧൯. ഖമാ ജാഗരിയുട്ഠാനം,
സംവിഭാഗോ ദയിക്ഖണാ;
നായകസ്സ ഗുണാ ഏതേ,
ഇച്ഛിതബ്ബാ സതം ഗുണാ.

൧൨൦. സകിം വദന്തി രാജാനോ,
സകിം സമണബ്രാഹ്മണാ;
സകിം സപ്പുരിസാ ലോകേ,
ഏസ ധമ്മോ സനന്തനോ.

൧൨൧. അലസോ ഗിഹീ കാമഭോഗീ ന സാധു,

അസഞ്ഞതോ പബ്ബജിതോ ന സാധു;
രാജാ അനിസമ്മകാരീ ന സാധു,
പണ്ഡിതോ കോധനോ തംപി ന സാധു.

൧൫൨. ബഹവോ യത്ഥ നേത്താരോ,
സബ്ബേ പണ്ഡിതമാനിനോ;
സബ്ബേ മഹത്തമിച്ഛന്തി,
തേസം കമ്മം വിനസ്സതി.

൧൫൩. ആയം വയം സയം ജഞ്ഞാ,
രാജാ സയം കതാകതം;
നിഗ്ഗഹേ നിഗ്ഗഹേതബ്ബം,
പഗ്ഗഹേ പഗ്ഗഹാരഹം.

൧൫൪. ചിട്ഠിതോക്കം നിസേവേയ്യ,
കുച്ഛിനാവ ഹുതാസനം;
സാമികം സബ്ബഭാഗേന,
പരലോകം അമോഹവാ.

൧൫൫. അഗ്ഗി ആപോ ഇത്ഥിമൂള്ഹോ,
സപ്പോ രാജ-കുലാനിച;
അപയന്തേന ഗന്തബ്ബാ,
അച്ചേക-പാണഹാരകാ.

൧൫൬. ദുട്ഠ-ഭരിയ-സംവാസോ,
പദുട്ഠ ചിത്ത ദാസകോ;
സ-സപ്പേ ച ഘരേ വാസോ,
മച്ചു ഏവ ന സംസയോ.

൧൫൭. മൂള്ഹ സിസ്സോ പദേസേന,
കുനാരീ ഭരണേന ച;
അസതാ സമ്പയോഗേന,
പണ്ഡിതോപ്പവസീദതി.

൧൫൮. മാതാ പുത്തകരം പാപം,
സിസ്സപാപം ഗുരുകതാ;
രാജാ രട്ഠകരം പാപം,
രാജപാപം പുരോഹിതോ.

൧൫൯. അകോധേന ജിനേ കോധം,
അസാധും സാധുനാ ജിനേ;
ജിനേ മച്ഛരിം ദാനേന,
സച്ചേനാലീകവാദിനം;

൧൬൦. അദന്തം ദമനം ദാനം,
ദാനം സബ്ബത്ഥ സാധകം;
ദാനേന പിയ വാചായ,
ഉന്നമന്തി നമന്തി ച;

[illegible]. ദാനം സിനേഹഭേസജ്ജം,
മച്ഛേരം ദോസനോസധം;
ദാനം യസസ്സീ ഭേസജ്ജം,
മച്ഛേരം കപണോസധം.

[illegible]. ബഹൂനമപ്പസാരാനം,
സാമഗ്ഗിയാ ജയം ജയേ;
തിണേഹി വത്തതേ യോത്തം,
തേന നാഗോപി ബജ്ഝതേ.

[illegible]. സഹായോ അസമത്ഥോപി,
തേജസാ കിംകരിസ്സതി;
നിവാതേ ജലിതോ അഗ്ഗി,
സയമേ വൂപസമ്പതി.

[illegible]. ന രഞ്ഞാ സമകം ഭുഞ്ജേ,
കാമഭോഗം കുദാചനം;
ആകപ്പം രസ ഭുത്തിംവാ,
മാലാ ഗന്ധ വിലേപനം;
വത്ഥം സബ്ബഅലങ്കാരം,
ന രഞ്ഞാ സദിസം കരേ.

[illegible]. ന മേ രാജാ സഖാ ഹോതി,
ന രാജാ ഹോതി മേഥുനോ;
ഏസോ സാമികോ മയ്ഹന്തി,
ചിത്തേ നിട്ഠം സുഥാപയേ.

[illegible]. നാതിദൂരേ ഭജേ രഞ്ഞോ,
നാച്ചാസന്നോപവാതകേ;
ഉജ്ജുകേ നാതിനിന്നേ ച,
ന ഭജേ ഉച്ചമാസനേ.
ഛദോസേ വജ്ജേ സേവകോ,
തിട്ഠേ അഗ്ഗിംവ സംയതോ.

[illegible]. ഗുണീ സബ്ബഞ്ഞു തുല്യോപി,
നസോഭതി അനിസ്സയോ;
അനഗ്ഘമോപി മണിസേട്ഠോ,
ഹേമം നിസ്സായ സോഭതി.

രാജകണ്ഡോ നിട്ഠിതോ.

൭. പകിണ്ണകകണ്ഡോ

൧൬൮. ഇത്ഥിമിസ്സേ കുതോസീലം,
മംസ ഭക്ഖേ കുതോദയാ;
സുരാ പാനേ കുതോസച്ചം,
മഹാലോഭേ കുതോഹിരീ;
മഹാതന്ദേ കുതോസിപ്പം,
മഹാ കോധേ കുതോധനം.

൧൬൯. സുരാ യോഗോ വികാലോ ച,
സമജ്ജ ചരണാലസം;
ഖിഡ്ഡാധുത്തോ പാപമിത്തോ,
ഭോഗനാസമുഖാ ഇമേ.

൧൭൦. ദിവാ നാദിക്ഖാ വത്തബ്ബം,
രത്തോ നാവചനേന ച;
സഞ്ചരേയ്യ ഭയാ ഭീതോ,
വനേ വനചരീ യഥാ.

൧൭൧. ജീവന്താപി മതാപഞ്ച,
ബ്യാസേന പരികിത്തിതാ;
ദുക്ഖിതോ ബ്യാധിതോമൂള്ഹോ,
ഇണവാ നിത്യസേവകോ.

൧൭൨. അനാഗതം ഭയം ദിസ്വാ,
ദൂരതോ പരിവജ്ജയേ;
ആഗതഞ്ച ഭയം ദിസ്വാ,
അ ഭീതോ ഹോതി പണ്ഡിതോ.

൧൭൩. നിദ്ദാലുകോ പമത്തോച,
സുഖത്തോ രോഗവാലസോ;
മഹിച്ഛോ കമ്മാരാമോച,
സത്തേ തേ സത്ഥവജ്ജിതാ.

൧൭൪. ഉഗ്ഗതം ഗച്ഛ ഹേ ലാഭ,
ലാഭീ ലാഭേന പൂരതി;
ഥലേ പവസ്സ പജ്ജുന്ന,
സിന്ധു ആപേന പൂരതി;
നത്ഥിദം കമ്മപ്പധാനകം.

൧൭൫. ന ഹി കോചി കതേ കിച്ചേ,
കത്താരം സമുപേക്ഖതേ;
തസ്മാ സബ്ബാനി കിച്ചാനി,
സാവ സേസേന കാരയേ.

൧൭൬. കുലം സല്ലഹുകം ലോകേ,
തതോ ചാപല്ല-ജാതികോ;
തതോ വുഡ്ഢ മനോവാദോ,

പമത്തോ ബുദ്ധസാസനേ.

൧൪൭. പാസാണഛരത്തം ഗരുകം,
തതോ ദേവാനചിക്ഖണം;
തതോ വുഡ്ഢാനമോവാദോ,
തതോ ബുദ്ധസ്സ സാസനം.

൧൪൮. കായസ്സ ദക്ഖിണ ഹത്ഥോ,
ദോസോ ഏത്ഥ കനിട്ഠകോ;
കണ്ണ ഘാനാന-മക്ഖീനം,
വാമോ തു പാദ-പാസകോ.

൧൪൯. അമ്ബൂലസ്സ മജ്ഝ പത്തേ,
കുവേരോ രക്ഖതീ സദാ;
മൂലമ്ഹി രക്ഖതി യക്ഖോ,
അഗ്ഗമ്ഹി കാലകണ്ണികാ;
താനി ഭുഞ്ജേയ്യ ഛിന്ദിത്വാ,
സിരീ ഏവം പവഡ്ഢതി.

൧൫൦. സമ്പുണ്ണരക്ഖോ ബ്രഹ്മാവ,
അച്ചുരക്ഖോ ച ബിസ്സണോ;
തസ്മാ ഹി തേ പൂജയന്തു,
സദാ മാനേന്തി തം നരം.

൧൫൧. ഗോണാ ഹി സബ്ബഗിഹീനം,
പോസകാ ഭോഗദായകാ;
തസ്മാ ഹി മാതാ പിതൂവ,
മാനയേ സക്കരേയ്യ ച.

൧൫൨. യേ ച ഖാദന്തി ഗോമംസം,
മാതു മംസംവ ഖാദരേ;
മതേസു തേസു ഗിജ്ഝാനം,
ദദേ സോതേ ച വാഹയേ.

൧൫൩. ഗുരുസിദ്ധോ സിപ്പാരമ്ഭോ,
രവി സോക്രാ ച മജ്ഝിമോ;
ന സിപ്പോ ബുദ്ധചന്ദരോ,
സോരീ അങ്ഗാച മരണം.

൧൫൪. അട്ഠമിയം ഗുരും ഹന്തി,
സിസ്സം ഹന്തി ചതുദ്ദസിം;
സിപ്പം ഹന്തി ദസ സിപ്പം,
മാതാപിതാ ച പുണ്ണമിം.

൧൫൫. ണാളികം സത്ത നഭുഞ്ജേ,
ന ലാബും നവമം തഥാ;
ദ്വാദസ പ്രിന്നംത്രിമിനം,
ഭുഞ്ജേ സിപ്പം വിനസ്സതി.

൧൮൬. ഏക്കികം ചജേ കുലഅത്ഥം,
ഗാമസ്സത്ഥം കുവം ചജേ;
ഗാമ ചജേ ജനപദത്ഥം,
അത്തത്ഥം പഥവിം ചജേ.

൧൮൭. ഉദ്ദേസം ഓസ്സജ്ജ ഗച്ഛന്തി,
സീഹോ സപ്പുരിസോ ഗജോ;
തത്ഥേവ നിധനം യന്തി,
കാകോ കാപുരിസോ മിഗോ.

൧൮൮. യമ്ഹി പദേസേ ന മാനോ,
ന പേമം ന ച ബന്ധവാ;
ന ച വിജ്ജാഗാഹോ കോചി,
ന തത്ഥ വസനം കരേ.

൧൮൯. ചരത്യേകേന പാദേന,
തിട്ഠത്യേകേന പണ്ഡിതോ;
അ നിസമ്മ പരം ഠാനം,
ന പുബ്ബമാലയം ജഹേ.

൧൯൦. ധന ധഞ്ഞ പയോഗേസു,
തഥാ വിജ്ജാഗമേസു ച;
ദൂതേസു അപചാരേസു,
ചജ്ജാ ലജ്ജാ തദാ ഭവേ.

൧൯൧. ദ്വി ഗുണോ ഥീനമാഹാരോ,
ബുദ്ധിചാപി ചതുഗ്ഗുണോ;
ഛഗ്ഗുണോ ഹോതി വായാമോ,
കാമോത്വട്ഠ-ഗുണോ ഭവേ.

൧൯൨. പബ്ബേ പബ്ബേ കമേനുച്ഛു,
വിസേസരസവാഗ്ഗതോ;
തഥാ സുമേത്തികോ സാധു,
വിപരീതോവ ദുജ്ജനോ.

൧൯൩. കസ്സകോ വാണിജോ മച്ചോ,
സമണോ സുത സീലവാ;
തേസു വിപുല ജാതേസു,
രട്ഠമ്പി വിപുലം സിയാ.

൧൯൪. അസജ്ഝായ മലാ മന്താ,
അനുട്ഠാന മലാ ഘരാ;
മലം വണ്ണസ്സ കോസജ്ജം,
പമാദോ രക്ഖതോ മലം.

൧൯൫. ഹീനാനം ഗച്ഛതേ വിത്തം,
വീരാനം സന്തകത്തനം;
വദന്തി ച ഹീനാ ജനാ,
പുബ്ബ-കമ്മപ്പധാനകാ.

ഫന്ന്ത്ത.വദന്തി ചേവംധീരാ,
വായമിംസു സബ്ബകമ്മേ;
ന ചേ സിജ്ഝതി തം കമ്മം,
അ-ഫലം ഏ്വവ കോ ദോസോ.

ഫന്ന്നീ.ചം കുലം നിപഞ്ഞം വാ,
നിരൂപം നിബലം സമം;
ഇമം കാലം ഛരുത്തകാലം,
ധനമേവ വിസേസകം.

പകിണ്ണകകണ്ഡോ നിട്ഠിതോ.

പണ്ഡിതോ സുജനോ കണ്ഡോ,
ദുജ്ജനോ മിത്ത-ഇത്ഥി ച;
രാജാ പകിണ്ണകോ ചാതി,
സത്ത-കണ്ഡ-വിഭൂസിതം.

വിസുദ്ധാ ചാര-ഥേരേന,
വിസുദ്ധാരാമ-വാസിനാ;
സബ്ബ-കുലാനമത്ഥായ,
വിസോധിതം പഥക്ഖയേ.